

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR I NYA STADGARNA

Presenteras på ordförandemötet 7 november 2016

BAKGRUND

På förbundsstämman 2015 beslutades att SCFs stadgar ska revideras. Det har varit ett långt analysarbete men nu finns ett förslag som ska remissbehandlas av läns och lokalföreningarna inom SCF samt SCUF.

Stadgeförslaget går även på remiss till SCFs Kansli, revisorer, Vetenskapliga rådet, Valberedningen, Jesper Lindström Licensieringsansvarig, Jenny Ryltenius chefredaktör för CeliakiForum.

Arbetsgruppen för stadgerevisionen är Britta Nilsson Lundmark, Jonas Gombrii, Christina Ralsgård och Anna-Maria Schröder.

Detta är förbundsstyrelsens förslag med hänsyn taget till inkomna förslag samt beslutade motioner:

ALLMÄNT

Nya stadgar – vi lappar och lagar inte utan börjar om från början med helt nya formuleringar.

Språket i stadgarna har setts över och professionaliserats.

Ordningen med en **arbetsordning tas bort och relevanta delar förs in i stadgarna**. De små rutor i nuvarande stadgarna blir ”stadgar som varken är stadgar eller arbetsordning”.

Stadgarna får också en **tydligare disposition** med numrerade underrubriker och layout.

ÄNDAMÅL OCH VERKSAMHET

Ändamål föreslås endast omfatta celiaki – Förbundet företräder bara celiaki, övriga diagnoser utgår. Förbundets ekonomi tillåter bara professionellt arbete med celiaki. Att ha med ytterligare diagnoser som i nuvarande stadgars ändamål blir falsk marknadsföring. Den absoluta majoriteten av medlemmarna har celiaki, en mycket liten del har andra diagnoser. Celiaki och de andra diagnoserna är olika sjukdomar, inte relaterade med varandra och har olika dignitet för den drabbade. Laktosintolerans är en sekundär sjukdom till celiaki, men det är också psoriasis, ledsjukdomar, depression osv. Att ha fler diagnoser riskerar leda till

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

sammanblandning.. Vi är det enda förbundet i Europa som företräder andra diagnoser än celiaki. Astma- och allergiförbundet arbetar för soja- och mjölkproteinallergi, men inte med celiaki. Vi har påbörjat ett samarbete mellan förbunden och vill gärna erbjuda en lösning för att erbjuda en smidig övergång för medlemmar till det förbund som passar dem bäst.

Celiakiförbundet är en sammanslutning av personer och inte av föreningar. Det finns dock även i fortsättningen föreningar som är medlemmar i förbundet, det är de som röstar på förbundsstämman, som tidigare.

Jämför motion 8; 2015 och förslag från Skaraborg.

Beskrivningen av verksamheten tas bort från stadgarna. Stadgarna behöver inte ange detaljerna för förbundets verksamhet, tex att vi ger ut en medlemstidning och driver en hemsida. Det är endast förbundets ändamål som behöver regleras i stadgarna och det bör formuleras kort och koncist. Verksamheten, de sätt vi verkar för att uppnå ändamålen, specificeras i stället i den verksamhetsplan som förbundsstämman beslutar.

Allmänna riktlinjer – förbundsstämman kan anta allmänna riktlinjer som blir bindande för förbundet och varje Förening som är medlem, inom ramen för stadgarna. Exempel på riktlinjer är en gemensam värdegrund, uppförande kod inom sociala medier, grafisk profil, mall för revision, verksamhetsplan, finansieringsplan, rapportformulär för aktiviteter. Förbundsstyrelsen kan också anta allmänna riktlinjer som blir bindande för förbundet och alla föreningsmedlemmar. Alla riktlinjer måste ligga inom ramen för stadgarna och förbundsstyrelsens riktlinjer måste ligga inom förbundsstämmans antagna riktlinjer.

ORGANISATION

Stadgarna anpassas till nuvarande organisation. Förbundet är juridiskt sett en ideell förening och detta bör anges uttryckligen i stadgarna. Förbundet är en organisation. Läns- och lokalföreningarna är frikopplade organisationer med egna föreningar som har egna stadgar, egna styrelser, egna organisationsnummer osv. Nuvarande stadgar är inte helt tydliga i denna beskrivning. Stadgarna förtydligas nu så att den nuvarande organisationen tydligt framgår. Stadgeöversynen kommer föreslå att det blir ett antal organisatoriska konsekvenser för att förenkla och förtydliga samverkan mellan förbundet och läns- och lokalföreningarna.

Huvudmedlem och Familjemedlem - Endast Fysiska medlemmar som är myndiga kan vara huvudmedlemmar övriga exempelvis släktingar blir familjemedlemmar.

Jämför 6; 2015 och förslag från Skaraborg

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

Föreningsmedlemmar – Begreppet Läns- och Lokalföreningar tas bort. L&L-föreningar (liksom SCUF) kallas istället genomgående ”Förening som är medlem i Förbundet”, som har rätt att utse ombud som röstar på förbundsstämman. Förening som är medlem är som idag skyldig att ha mallstadgar och är skyldiga att följa allmänna direktiv från Förbundsstämman eller förbundsstyrelsen. Förening som är medlem som bryter mot detta riskerar att uteslutas ur förbundet.

Genom att skapa möjligheten med Föreningar som är medlemmar i Förbundet undviker vi problem med den nya eventuella regionindelningen. Vi ger också en flexibilitet att bilda olika typer av föreningar utan att geografin ska vara styrande.

Tvångsanslutningen tas bort, istället blir medlemskap i anslutna föreningar frivilligt.

Nu anmäler sig varje ny medlem sig till förbundet. Beroende på var man bor fördelas man ut till en läns eller lokalförening utifrån sitt postnummer. Det är tveksamt om det är juridiskt förenligt med den grundlagsstadgade föreningsfriheten (frihet att inte behöva vara med i en organisation) att tvångsvis ansluta förbundsmedlemmar till läns- och/eller lokalföreningar. Det måste vara frivilligt att vara med i en ideell förening. Medlemskap i Celiakiförbundet föreslås därför istället ge rätt att vara med i en (eller flera) anslutna föreningar som är medlemmar i förbundet, som läns- och lokalföreningarna eller SCUF.

Forskningsfonden får egna stadgar Forskningsfonden är inte en stiftelse, men fungerar i praktiken som en sådan, oberoende av förbundet i övrigt. Forskningsfonden föreslås få egna stadgar (utan väsentliga förändringar). Ändringen är i princip en administrativ åtgärd.

MEDLEMSAVGIFTER

Läns- och Lokalföreningar och SCUF får möjlighet att ta ut egna medlemsavgifter.

Självfinansiering kan vara ett krav för att erhålla landstingsbidrag. Nuvarande stadgeformuleringar kan alltså förhindra att läns- och lokalföreningar får bidrag, genom att stadgarna säger att Förbundet ska få alla medlemsavgifter. Eftersom de anslutna föreningarna är egna föreningar frikopplade från förbundet bör de ha möjlighet att finansiera sig genom egna medlemsavgifter. Förening kan även besluta att inte ta ut medlemsavgift.

Medlemsbidraget tas bort från stadgarna. Systemet med medlemsbidrag medför betungande arbete för både förbundet och föreningarna, i inhämtandet av underlag och i utvärderingen om medlemsbidragen ska betalas ut. Systemet dränerar Förbundet som behöver pengarna till sin verksamhet, som medlemmarna i förbundet efterfrågar. Nuvarande system medför slitningar inom förbundet, genom att olika viljor arbetar åt olika håll i kampen om

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

samma pengar. Istället bör varje förening inom förbundet (liksom förbundet självt) så långt möjligt finansiera sig själv, genom medlemsavgifter eller bidrag. Förbundet kan fortfarande besluta att stötta alla eller enskilda föreningar som behöver det.

FÖRBUNDSSTÄMMAN

Hierarkin plattas ut – demokratin ökar. Alla föreningar inom förbundet jämställs, genom att både Läns- och lokalföreningar får rösträtt på förbundsstämman. Varje förening som är medlem i förbundet får en (1) röst på förbundsstämman för varje tusental medlemmar (röstantalet oförändrat).

Jämför Motion 7; 2015 och förslag från Skaraborg

Färre antal deltagare - På Förbundsstämman utser varje Läns och lokalförening ett (1) ombud var. Ombuden har olika antal röster, enligt samma principer som tidigare, alltså 1 röst per 1 000 medlemmar i föreningen man representerar. Det blir alltså färre personer närvarande på förbundsstämman men oförändrade maktförhållanden.

Detta sparar kostnader och förenklar hanteringen för Förbundsstämman.

Formerna för Förbundsstämman ses över. Förbundsstämman föreslås kunna hållas som videokonferens. Kallelsetiderna kortas, till två månader istället för sex månader, det gäller även extra förbundsstämma.

Förbundsstämma hålls vartannat år. Detta för att spara pengar och skapa kontinuitet i besluten.

Kallelsetiderna kortas ner. Kallelse utfärdas senast två månader före stämman (tidigare sex månader). Detta gäller även extra förbundsstämma (tidigare 12 veckor). Anmälan om närvaro sker senast fem veckor före stämman (tidigare sju veckor).

Förbundsstämman beslutar inte om budget, istället beslutar förbundsstämman om en finansieringsplan för de aktiviteter/aktivitetsområden som beskrivs i verksamhetsplan. Förbundsstyrelsen beslutar om budget, och är ansvarig för ekonomin och för att budgeten hålls. Varje beslutad aktivitet/aktivitetsområde ska vara kopplad till en beslutad kostnad.

Valberedningen får en egen paragraf i stadgarna och dess uppgifter inför förbundsstämman förtydligas. Nomineringstiderna kortas ner för att anpassa valberedningens arbete till verkliga förhållanden. För att kunna anpassa valberedningens arbete till olika omständigheter över tid

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

och för att inte tynga stadgarna med detaljer, antas detaljerna kring valberedningens arbete antas av varje förbundsstämma genom en separat instruktion för valberedningen.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Förtydliganden införs gällande förbundsstyrelsens beslutanderätt, företrädarätt med mera samt relation till Föreningar som är medlemmar i förbundet. Förbundsstyrelsen ges rätt till insyn i Förening som är medlems verksamhet samt rätt ta del av deras handlingar. Text som hör till Förbundsstyrelsens interna arbete (tex. firmateckning) flyttas till arbetsordningen, som antas av förbundsstyrelsen årligen.

Förbundsstyrelsen antar budget (se ovan om förbundsstämma).

Antal ledamöter ändras till lägst fem högst nio (istället för sex), och suppleanter tillåts.

Högsta mandattid införs – tio år.

Jämför Motion 5; 2015 och förslag från Skaraborg

GENERALSEKRETERAREN OCH AKTIVITIETSGRUPPER

Förtydliganden. GS är underställd förbundsstyrelsen och har rollen som verksamhetschef. Väsentliga arbetsuppgifter förtydligas. Övriga arbetsuppgifter regleras i arbetsordningen som antas av Förbundsstyrelsen. GS ges firmateckningsrätt för den löpande förvaltningen.

Kvalifikation – Det införs i stadgarna att GS ska vara medlem i förbundet.

Tjänsteort – kansliet och GS ska vara belägna i Stockholm.

Aktivitetsgrupper införs. Dessa grupper kan skapas av förbundsstyrelsen, för viss verksamhet ute i landet där det inte finns någon styrelse som kan ta det ekonomiska ansvaret för att finansiera aktiviteter för medlemmarna. Aktivitetsgrupperna blir en del av förbundet och är underställd förbundsstyrelsen. En aktivitetsgrupp är en grupp medlemmar som initierar, driver och genomför en eller flera aktiviteter för medlemmar. Aktiviteten finansieras av förbundet efter beslut av förbundsstyrelsen. Syftet är att kunna ge medlemmar i områden som saknar en förening med styrelse möjligheter att ändå kunna bedriva medlemsaktiviteter.

REVISORER OCH GRANSKARE

SVENSKA CELIAKIFÖRBUNDET

Förbundets revisorer får en egen paragraf i stadgarna och kravet på revisorerna skärps, till att ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor. Jävsregler införs för revisor. Revisorernas uppdrag förtydligas, till att granska både förvaltning och räkenskaper.

Institutet särskild granskare införs. Förbundsstyrelsen har rätt att utse en granskare för en viss ansluten förening. Granskaren ska vara auktoriserad eller godkänd revisor eller advokat. Granskningen leder till en granskningsrapport som den granskade föreningens medlemmar, styrelse och förbundsstyrelsen får. Bakgrunden är att Förbundsstyrelsen observerat misstankar om misskötsamhet och att det förekommer oegentligheter i vissa läns- eller lokalföreningar, dessa behöver kunna utredas utan att ifrågasättas.

TVIST OCH ÄNDRINGAR AV STADGARNA

Tvisteklausulen tas bort, då den inte tjänar något syfte. Förbundsstyrelsen företräder förbundet och har därmed tolkningsföreträde gällande stadgarna. Förbundsstämman är överordnad och bestämmer över Förbundsstyrelsen. Förbundsstämmans tolkning av stadgarna gäller därför ändå alltid över Förbundsstyrelsens.

Stadgarna föreslås ändras genom ett beslut vid ett möte med 2/3 majoritet, eller genom två förbundsstämmor, varav en ordinarie, med enkel majoritet. Detta mot bakgrund av att förbundsstämma föreslås hållas endast vartannat år behöver ändringsparagrafen mjukas upp, det kräver annars fyra års process för att ändra stadgarna.

NYA MALLSTADGAR FÖR ANSLUTNA FÖRENINGAR

Ett dokument med minimikrav, anpassade till de nya stadgarna. Inga ändringar utöver vad som följer av ovan.